

CILJI ZA DIGITALNO PREOBRAZBO PODJETIJ DO 2030

Gregor Zupan¹

¹Statistični urad Republike Slovenije, Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana
gregor.zupan@gov.si

Evropska komisija je sprejela program politike Evropsko digitalno desetletje za digitalno preobrazbo do leta 2030, ki bo trajnostna in osredotočena na človeka. Na področju digitalne preobrazbe podjetij naj bi do 2030: 75 % podjetij v EU uporabljalo najete storitve računalništva v oblaku, umetno inteligenco ali masovne podatke ter več kot 90 % malih in srednje velikih podjetij doseglo vsaj osnovno stopnjo digitalne intenzivnosti. Zastavljene cilje je prevzela tudi Slovenija v strategiji Digitalna Slovenija 2030. Statistični uradi v državah članicah spremljajo doseganje zastavljenih ciljev z letnim statističnim raziskovanjem Uporaba informacijsko-komunikacijskih tehnologij in e-trgovanje v podjetjih z vsaj 10 zaposlenimi in samozaposlenimi.

V kakšnem obsegu podjetja uporabljajo navedene tehnologije, podatke in kaj jih ovira pri uporabi tehnologij umetne inteligence ter pri digitalni preobrazbi poslovanja?

V letu 2023 je 36 % podjetij z vsaj 10 zaposlenimi in samozaposlenimi uporabljalo najete (srednje ali bolj napredne) storitve računalništva v oblaku (v EU-27: 38 %), 19 % jih je izvajalo podatkovno analitiko (analiziralo masovne podatke) (v EU-27: 33 %) in 11 % podjetij je uporabljalo tehnologije umetne inteligence (v EU-27: 7 %). Polovica malih in srednje velikih podjetij pa je doseglo vsaj osnovno stopnjo digitalne zrelosti, tj. so imela nizek, visok ali zelo visok digitalni indeks (v EU-27: 58 %).

Tehnologije umetne inteligence (UI) je uporabljalo 11 % podjetij: 9 % malih, 17 % srednje velikih in 53 % velikih podjetij. V primerjavi z letom 2021 se je število podjetij, ki uporabljajo UI, povečalo za 8 %. UI uporablja 9 % podjetij v proizvodnih in 14 % v storitvenih dejavnostih. Najpogosteje se uporablja tehnologije za prepoznavanje predmetov ali oseb na podlagi slike, npr. prepoznavna izdelka, prstnega odtisa, obraza, objekta, videoposnetka (6 % podjetij). Podjetja so UI najpogosteje pridobila z nakupom komercialne programske opreme ali sistema (lahko so bile vključene v kupljeni izdelek ali sistem) (68 %). V 27 % podjetij pa so jo razvili zaposleni v podjetju (vključno s tistimi v matičnem ali povezanih podjetjih).

Izmed podjetij, ki ne uporabljajo tehnologij UI, jih je 8 % že pretehtalo možnost o njihovi uporabi. Njihovo število se je v primerjavi z letom 2021 povečalo za 28 %. Za 54 % teh podjetij so razlogi za neuporabo previsoki stroški in pomanjkanje ustreznega strokovnega znanja. Tretjina jih je odgovorila, da tehnologije umetne inteligence za njihovo podjetje niso uporabne: 39 % majhnih, 18 % srednje velikih in 13 % velikih podjetij.

S težavami pri digitalni preobrazbi poslovanja podjetja se je srečalo 66 % podjetij (58 % v 2022): 65 % malih, 71 % srednje velikih in 81 % velikih podjetij. Podjetja so kot najpogostejšo težavo pri digitalni preobrazbi navajala pomanjkanje ustreznega kadra ali znanja – 41 % (36 % v 2022): 40 % malih, 46 % srednje velikih in 54 % velikih podjetij. 37 % se jih spoprijema s pomanjkanjem finančnih sredstev (31 % v 2022). Polovica podjetij je odgovorila, da digitalna preobrazba ni bistvena za uspešno poslovanje podjetja (43 % v 2022).

Ključne besede: SURS, IKT, masovni podatki, računalništvo v oblaku, tehnologije umetne inteligence, digitalna zrelost.

GOALS FOR THE DIGITAL TRANSFORMATION OF ENTERPRISES UNTIL 2030

The European Commission has adopted the European Digital Decade policy programme for a sustainable and human-centred digital transformation until 2030. Four targets were adopted for the area of digital transformation of enterprises, which Slovenia also adopted in its national strategy.

To what extent do enterprises use monitored technologies and data, and what hampers them in using artificial intelligence technologies and in the digital transformation of business?

In 2023, 36% of enterprises with 10 or more employees and self-employed used cloud computing services (have purchased sophisticated or intermediate cloud computing services) (38% in EU-27), 19% performed data analytics (use big data) (33% in EU-27) and 11% used artificial intelligence technologies (7% in EU-27). Half of small and medium-sized enterprises reached at least the basic level of digital intensity (58% in EU-27).

66% of enterprises with 10 or more employees and self-employed were hampered by problems in the digital transformation of business (in 2022: 58%).

Keywords: SURS, ICT, big data, cloud computing, artificial intelligence technologies, the degree of digitalisation.